

Vergaderjaar 2015–2016

34 300 XIII

**Vaststelling van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Economische Zaken (XIII) en het
Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2016**

Nr. 16

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 oktober 2015

Bij de antwoorden op de schriftelijke vragen over de EZ-begroting 2016, deel Economie en Innovatie (Kamerstuk 34 300 XIII, nr. 6) is abusievelijk het antwoord op vraag 235 niet correct weergegeven. Bijgaand treft u de juiste beantwoording.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp

235

Hoe groot zal het bedrag zijn dat EZ eventueel gaat investeren in de motorenonderhoudsfaciliteit voor F-35 en waar zullen die begrotingsmiddelen vandaan komen?

Antwoord

188, 194, 195, 197 en 235

In de brief aan de Kamer van 18 juni 2015, (Kamerstuk 26 488, nr. 390) is aangegeven welke belangen het Ministerie van Economische Zaken en ook de provincie Noord-Brabant hechten aan de opzet van de F-35 Motoronderhoudsfaciliteit op de Luchtmachtbasis Woensdrecht. Voor het ministerie en de provincie is hierbij van belang welke bredere economische effecten er op het gebied van instandhouding van de F-35 te verwachten zijn.

Een in Nederland gevestigde motoronderhoudsfaciliteit zal daarvan een belangrijke katalysator zijn. Om een goed beeld te krijgen van de economische kansen en hoe deze gerealiseerd kunnen worden hebben beiden een onderzoek laten uitvoeren door PwC.

Het PwC-rapport maakt duidelijk dat de instandhouding van de F-35 goede kansen biedt op substantiële omzet in de komende decennia. Kansen liggen met name op het terrein van motoronderhoud en componentenonderhoud waaronder die van motoren. Daarnaast zijn logistieke dienstverlening, support equipment en training kansrijk. In totaal gaat het tot 2050 om ongeveer 13,1 miljard euro aan directe en indirecte omzet en indien, zoals wordt aangenomen, het programma doorloopt tot 2065 om circa 20 miljard euro omzet, waarmee ongeveer 1.610 voltijds arbeidsplaatsen gecreëerd zijn. Het rapport benadrukt dat de Nederlandse proposities gericht en gecoördineerd moeten worden uitgedragen. Tevens kunnen substantiële *spin-offs* in de luchtvaart en defensie sector en *spillover*-effecten in de *automotive*, energie, maritieme sector, procesindustrie en machinebouw worden gerealiseerd. De omvang is moeilijk te schatten, maar het gaat daarbij volgens PwC om meerdere miljarden euro's.

Het Ministerie van Defensie is met het Ministerie van Economische Zaken en de provincie Noord-Brabant in overleg over het voornemen om gezamenlijk te investeren in de onderhoudsfaciliteit in Woensdrecht, waarvan de totale kosten worden geraamd op een bedrag tussen de 80 miljoen euro en 90 miljoen euro, onder meer afhankelijk van de dollar koers.

De financiering van het aandeel van het Ministerie van Economische Zaken kan, indien de Business Case een aanvaardbare uitkomst oplevert, naar verwachting worden gefinancierd met een lening die het Ministerie van Economische Zaken zal verkrijgen van het Ministerie van Financiën.